

Przetwórstwo żywności w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej

Pojęcie działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MOL) to nic innego jak forma działalności umożliwiająca prowadzenie przetwórstwa i sprzedaży żywności pochodzenia zwierzęcego. Możliwość prowadzenia działalności MOL jest odpowiedzią na oczekiwania mikro- i małych przedsiębiorców, którzy najczęściej prowadząc rodzinne zakłady wytwarzają produkty, na które istnieje zapotrzebowanie głównie na rynku lokalnym. Coraz częściej konsumenci poszukują produktów regionalnych, produkowanych według tradycyjnych receptur, o wysokiej jakości. Takie produkty to domena małych zakładów przetwórczych potrafiących wykorzystać nisze rynkowe.

Działalność można uznać za marginalną, lokalną i ograniczoną, jeśli zakład prowadzi:

- rozbiór świeżego mięsa wołowego, wieprzowego, baraniego, koziego, końskiego, drobiowego lub zajęczaków,
- rozbiór świeżego mięsa zwierząt łownych odstrzelonych zgodnie z przepisami prawa łowieckiego,
- rozbiór świeżego mięsa zwierząt dzikich utrzymywanych w warunkach fermowych,
- produkcję mięsa mielonego, surowych wyrobów mięsnych,
- produkcję produktów mięsnych,
- produkcję wstępnie przetworzonych lub przetworzonych produktów rybołówstwa,
- produkcję produktów mlecznych lub produktów na bazie siary wyprodukowanych z mleka lub siary, pozyskanych w gospodarstwie produkcji mleka w rozumieniu przepisów rozporządzenia nr 853/2004 lub w gospodarstwie rolnym, w którym jest prowadzona działalność w zakresie produkcji mleka surowego lub siary, przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej,
- produkcję produktów jajecznych pozyskanych w wyniku obróbki lub przetwarzania jaj, które uprzednio ugotowano w skorupach,
- produkcję gotowych posiłków (potraw) z produktów pochodzenia zwierzęcego (wyżej wymienionych), lub z udziałem tych produktów pod warunkiem, że co najmniej jeden produkt pochodzenia zwierzęcego należący do głównych składników posiłku został wyprodukowany w tym zakładzie.

Szczegółowe warunki pozwalające na uznanie działalności za działalność marginalną, lokalną i ograniczoną zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (Dz. U. 2016, poz. 451).

Działalność ta może być prowadzona wyłącznie w zakresie marginalnym w stosunku do podstawowej działalności rolniczej, lokalnie i w zakresie ograniczonym w ilości wytwarzanych produktów i ich sprzedaży oraz w obszarze sprzedaży w stosunku do miejsca wytwarzania. Produkty pochodzenia zwierzęcego przetwarzane w gospodarstwie powinny być sprzedawane bezpośrednio odbiorcom końcowym. Możliwa jest również dostawa tych produktów do innych zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla

konsumenta końcowego (np. sklepów detalicznych, restauracji czy stołówek). O tym, czy działalność mieści się w pojęciu marginalnej, lokalnej i ograniczonej, decyduje także obszar jej prowadzenia. Miejsca produkcji i miejsca sprzedaży oraz zakłady prowadzące sprzedaż detaliczną muszą się znajdować na obszarze jednego województwa w celu potwierdzenia jej lokalnego charakteru lub na obszarze sąsiadujących z tym województwem powiatów, położonych na obszarach innych województw. W ramach działalności MLO dopuszczalna jest również sprzedaż produktów na obszarach miast stanowiących siedzibę wojewody lub sejmiku województwa położonych na obszarach województw sąsiadujących z województwem, w którym jest prowadzona produkcja tych produktów. Ograniczenia dotyczącego obszaru sprzedaży nie stosuje się podczas wystaw, festynów, targów oraz kiermaszy organizowanych w celu promocji tych produktów. W takiej sytuacji podmiot musi poinformować o zamiarze sprzedaży powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia sprzedaży. Informacja powinna być przekazana na piśmie w terminie 7 dni przed dniem rozpoczęcia tej sprzedaży.

Nowe przepisy prawa mają ułatwić produkcję żywności na małą skalę. Celem projektu jest wprowadzenie ułatwień dotyczących procedury rejestracji działalności podmiotów, zamierzających prowadzić produkcję MOL. Osoby, które będą chciały uruchomić taką działalność, nie będą musiały wcześniej zatwierdzać u powiatowego lekarza weterynarii projektu technologicznego nowego zakładu produkcyjnego. Podmioty te będą natomiast nadal zobowiązane składać wniosek o wpis do rejestru zakładów w terminie co najmniej 30 dni przed dniem rozpoczęcia planowanej działalności, w formie pisemnej.

Druga zmiana ma ułatwić rozpoczęcie działalności przez osoby zamierzające prowadzić produkcję żywności na niewielką skalę w pomieszczeniach używanych głównie jako prywatne domy mieszkalne, ale gdzie regularnie przygotowuje się żywność na sprzedaż. Ułatwienie to polega na zniesieniu obowiązku zatwierdzenia tego rodzaju działalności przez właściwy organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podmioty prowadzące taką działalność będą jedynie zobowiązane do złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów. Ułatwienie to będzie odnosiło się do podmiotów zamierzających produkować żywność pochodzenia niezwierzęcego lub żywność zawierającą jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego. Wprowadzenie takiego ułatwienia może być zachętą dla rolników, którzy np. prowadzą obecnie rolniczy handel detaliczny, a chcieliby prowadzić produkcję żywności i jej sprzedaż nie tylko konsumentom końcowym ale i do sklepów, restauracji, czy stołówek, do rozpoczęcia prowadzenia ww. działalności.

Nowe przepisy prawa (USTAWA z dnia 4 października 2018 r. o zmianie ustawy o produktach pochodzenia zwierzęcego oraz ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz USTAWA z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników do sklepów i restauracji) wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

Na podstawie dostępnej literatury opracował

Piotr Maćkowiak